

อิทธิพลและอำนาจของกลุ่มอิทธิพลค้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมต่อการศักดินใจของรัฐบาล :

ศึกษาเฉพาะกรณีการศักดินการสร้างเขื่อนน้ำโจน 2525 - 2529

รายงานวิจัยทางรัฐศาสตร์

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสาขาวิชาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปัตตอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-568-929-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014457

๑๗๘๕๙๔๖๖๙

INFLUENCE & POWER OF ENVIRONMENTAL PRESSURE GROUPS OVER GOVERNMENTAL
DECISION MAKING : A CASE STUDY OF NAM CHOAN DAM ISSUE, 1982-1986

Mr. Panu Yamsri

ศูนย์วิจัยการเมืองและการบริหารฯ
ศูนย์วิจัยการเมืองและการบริหารฯ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

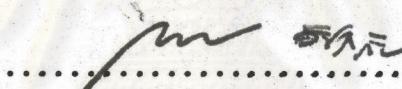
Chulalongkorn University

1988

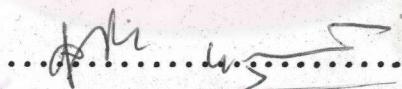
ISBN 974-568-929-7

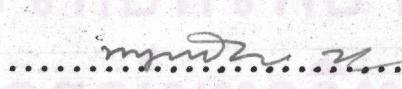
ทวัช้อวิทยานิพนธ์ อิทธิพลและอำนาจของกลุ่มอิทธิพลค้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมต่อ
 การศึกษาในของรัฐบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีการศักดิ์ค้าน
 การสร้างเขื่อนน้ำโจน 2525 - 2529
 โดย นายภาณุ แย้มศรี
 ภาควิชา การบกครอง
 อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ น.ร.ว.พฤทธิสาร ชุมพล

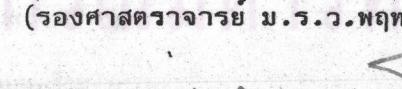
บัดดิศวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุญาตให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาภูมิภาคบัณฑิต

 ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ..... ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สุจิต นุญงค์)

 ..... อาจารย์ที่ปรึกษา
 (รองศาสตราจารย์ น.ร.ว.พฤทธิสาร ชุมพล)

 ..... กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจิตรอนันตากษ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภาษาไทยในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

กานุ แย้มศรี : อิทธิพลและอำนาจของกลุ่มอิทธิพลด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมต่อการตัดสินใจของรัฐบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีการศักดิ์ค้านการสร้างเขื่อนน้ำใน 2525 - 2529 (INFLUENCE & POWER OF ENVIRONMENTAL PRESSURE GROUPS OVER GOVERNMENTAL DECISION MAKING : A CASE STUDY OF NAM CHOAN DAM ISSUE; 1982 - 1986) อ.ทีปริกษา : รองศาสตราจารย์ ม.ร.ว.พุทธิสาณ ชุมพล

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์แบบแผนการต่อสู้ของกลุ่มอิทธิพลด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ที่พยายามมีอิทธิพลและอำนาจต่อการศึกษาในช่องรัฐบาลในการกำหนดนโยบายโครงการ เชื่อว่าในระหว่างปี 2525 - 2529.

การศึกษาได้ข้อสรุปว่า การดำเนินงานทางการเมืองของกลุ่มศักดิ์ค้านการสร้างเขื่อนน้ำใจ มีอิทธิพลและอำนวยต่อการตัดสินใจของรัฐบาล ในระดับการจะลดการตัดสินใจ ทั้งนี้โดยกลุ่มศักดิ์ค้านใช้ระบบเหตุผล และข้อมูลทางวิชาการ เป็นทรัพยากรทางการ เมืองที่สำคัญ และมีทักษะหรือความสามารถในการทำให้ระบบเหตุผลและข้อมูลทางวิชาการผ่านไปสู่มาตรฐานและบุคคลกลุ่มที่สาม โดยผ่านทางหนังสือพิมพ์ และสามารถมีอิทธิพลและอำนวยต่อการตัดสินใจของรัฐบาล ประกอบกับการดำเนินยุทธวิธีอีน ๆ อย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสถานการณ์ อีกทั้งยังพบว่าสกษณะการตัดการกับปัญหาของนายกรัฐมนตรี ชื่งบุญทา "สูตร" ที่ทุกฝ่ายยอมรับได้ ส่งผลให้ยังคงมีการจะลดการตัดสินใจในกรณีนี้ ผลการศึกษาในกรณีเชื่อนน้ำใจนทำให้สามารถเข้าใจมากขึ้น เกี่ยวกับพฤติกรรมการเมือง การบริหารในระบบของการเมืองอันเป็นร้อยต่อของอำนาจยาธิปไตยกับระบบของประชาธิปไตยลึกซึ้ง.

ภาควิชา ..... การบวกครอง
สาขาวิชา ..... ภาษาปักครอง .....
ปีการศึกษา .... ๒๕๓๐ .....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... mynote m

พิมพ์ต้นฉบับทักษิณ อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

INFLUENCE AND POWER OF ENVIRONMENTAL PRESSURE GROUPS OVER
GOVERNMENTAL DECISION - MAKING : A CASE STUDY OF NAM CHOAN DAM ISSUE,
1982 - 1986.

(ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR M.R. PRUDHISAN JUMBALA)

The Study aims to analyze the pattern of environmental pressure groups' attempts to exert influence and power on governmental decision-making in connection with the construction of the Nam Choan Dam during the 1982-1986 period.

The study's findings are as follows :

Environmental pressure groups opposed to the construction of the dam were able to exert influence and power on the decision - making process of the Thai government at the level of deferring its decision. Two political resources the groups mobilized were important. One was technical knowledge. The other was their ability to obtain the cooperation of the press in presenting their case to the public such that pressure was exerted on the government. This, in combination with other strategies, was carried out in tandem with political situations and events.

It was also found that Prime Minister Prem Tinsulanond's style of decision - making, which aimed at the search for a decision formula acceptable to all parties involved, was a significant factor in the decision being deferred.

The study's findings on the Nam Choan issue adds to understanding about political and administrative behavior in the contemporary Thai political regime which may be characterized as between "bureaucratic polity" and democracy.

ภาควิชา ..... การปกครอง
สาขาวิชา ..... การปกครอง
ปีการศึกษา .... ๒๕๓๐.....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
.....

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๙
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๑
กิตติกรรมประกาศ	๗
สารบัญภาพ	๘
ภาพที่ ๑	๑๓๕/๑
ภาพที่ ๒	๑๔๙
ภาพที่ ๓	๑๕๖
ภาพที่ ๔	๑๕๗
ภาพที่ ๕	๑๕๙
ภาพที่ ๖	๑๗๔
ภาพที่ ๗	๑๘๕
บทที่	
๑ บทนำ	๑
๒ กรอบแนวความคิดและทฤษฎีในการวิจัย	๑๑
๓ ความเป็นมาของโครงการไฟฟ้าพลังน้ำแควใหญ่ตอนบน :	
เชื่อน้ำโจน	๓๔
๑. สถานการณ์ทั่วไปด้านพัสดุงานของประเทศไทย	๓๔
๒. สาระสำคัญของโครงการไฟฟ้าพลังน้ำแควใหญ่	
ตอนบน : เชื่อน้ำโจน	
๓. เหตุการณ์สำคัญโดยสรุปกรณีเชื่อน้ำโจนและสถานการณ์	
ทั่วไปทางการเมืองระหว่างปี (๒๕๒๕ - ๒๕๒๙)	๔๕

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่

4	สักษะและบทบาททางการ เมืองของกลุ่มศักดิ์ค้านการสร้าง เชื่อน้ำใจน	57
	1. กลุ่มศักดิ์ค้านและฝ่ายสนับสนุนโครงการ เชื่อน้ำใจน	57
	2. สักษะที่นำไปของกลุ่มศักดิ์ค้านการสร้าง เชื่อน้ำใจน	64
	ภาพรวมของกลุ่มศักดิ์ค้าน	80
	3. ยุทธวิธีของกลุ่มศักดิ์ค้านการสร้าง เชื่อน้ำใจน	86
	4. กลุ่มศักดิ์ค้านในความหมายของกลุ่มอิทธิพลทางการ เมือง ..	101
5	การเมือง เรื่องการกำหนดนโยบายโครงการ เชื่อน้ำใจน ...	113
	1. โครงการ เชื่อน้ำใจนในมิติของการบริหารการ กำหนดนโยบาย	113
	2. การตอบโต้ของฝ่ายสนับสนุนโครงการ เชื่อน้ำใจน	138
6	บทบาทของข้อมูลทางวิชาการและหนังสือพิมพ์ในกรณี ปัญหาโครงการ เชื่อน้ำใจน	146
	1. การต่อสู้ค้านระบบ เทคโนโลยีและข้อมูลทางวิชาการ	147
	ข้อสังเกตบางประการต่อระบบ เทคโนโลยีและข้อมูล ทางวิชาการ	184
	2. ความสมัพันธ์ระหว่างกลุ่มศักดิ์ค้านและฝ่ายสนับสนุน โครงการ เชื่อน้ำใจนกับหนังสือพิมพ์	187
7	บทสรุปของการศึกษา	202
	บทสรุปและข้อสังเกตในการศึกษา	214

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

เอกสารอ้างอิง 227

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1 240

ภาคผนวกที่ 2 244

ภาคผนวกที่ 3 249

ภาคผนวกที่ 4 256

ภาคผนวกที่ 5 265

ประชารัฐเชียน 267

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

จากการจุดประกายความคิดให้เกิดมาสนใจการเมือง เรื่องอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งยังมี การศึกษาค้นคว้าอยู่น้อยมากในวงรัฐศาสตร์ ให้ข้องรองศาสตราจารย์ ดร. แสง วัฒน์มงคล มาครุญให้การฝึกฝนในเรื่องวิธีคิดวิธีทำงานอย่างนักวิชาชีพ ศึกษาเนื้อหาด้านวิทยานิพนธ์นี้และพนวก กับความพยายามที่จะเขียน ตรวจสอบ แก้ไข กำกับ อย่างมีรู้เห็นด้วย เบี่ยงลันด้วยความ กรุณาและอบอุ่นด้วยความ อ่อนโยนของรองศาสตราจารย์ ม.ร.ว. พฤทธิสาร ชุมพล อาจารย์ที่ปรึกษา ศึกษาเมืองแห่งที่สร้างสรรค์สัก เสลากระทั่งศิษย์สามารถบรรลุถึงความ สำเร็จในการทำวิชาในครั้งนี้ ฉะนั้นโดยสายเลือดที่สืบทอดในวิถีทางอย่างไทยผู้วิชาชีวีสืบ受け ความตั้งใจและประโยชน์จากงานวิชาชีวนี้ต่างที่ภูมิประเทศก่อให้เกิดความคุณค่า

อย่างไรก็ตาม หากปราศจากบุคคลต่อไปนี้ ปัญหาอุปสรรคในการวิจัยคงมิอาจบรรเทา ลุล่วงได้ ผู้วิชาชีวประการความชอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ ทั้งคุณสุริวงศ์ เอื้อปฏิภาณ, คุณชากิจ พันประดิษฐ์ และคุณสาธิต ยุวันนทกรุณ เพื่อนพ้องนักหนังสือพิมพ์ผู้มากด้วยน้ำใจ เอื้อเพื่อในการแสวงหาข้อมูล การประสานงานกับบุคคลผู้ให้ข้อมูลและให้แบ่งคิดที่เป็นประโยชน์ ในการวิชาชีว ทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์สุริชัย หัวแก้ว, คุณกอบกุล ภู่ราธร์, คุณศุภนา จาดุ เบญจจะ แห่งสถาบันวิชาชีวสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ให้ความสนับสนุนในเรื่องอุปกรณ์ การวิจัยและเอกสารที่เป็นประโยชน์ อีกทั้งคุณมาลี สายยิ่ง นิสิตปริญญามหาบัณฑิต สาขา วิชาประชารัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้อนุเคราะห์ประสานงานการจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ และคุณนันทิรา พิศลยบุตร แห่งกรมพลศึกษา ผู้สละเวลาอันมีค่าจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์จนแล้วเสร็จ

ทราบขอบพระคุณคุณพ่ออนุรักษ์ แย้มศรี ครุญสั่งสอนและสั่งสมให้ลูกรักในความ เป็นธรรมและพี่ ๆ แห่งครอบครัวแย้มศรี ซึ่งเป็นรากรฐานสนับสนุนทุก ๆ ทางโดยตลอดทั้งใน การเรียนและการทำงาน ขอบพระคุณท่านนายอว. เก่อนนิชัย ฤทธิ์เดช ที่ให้โอกาสในการลา ศึกษาต่อ และขอบคุณเพื่อนบ้านที่สนับสนุนปัสดอกฯ เกือบที่ช่วยแบกรับภาระหน้าที่การทำงานแทน

และสุดท้าย คุณนวลจันทร์ พัศรี เอื้อผู้มีความอดทนอย่างมีรู้ที่สุด ในอันที่จะแกะ ลายมือสูง เทยิงอันเกิดจากอารมณ์เห็นด้วย เครื่องเครื่องของผู้วิชาชีพ เพื่อจัดพิมพ์ต้นร่างงานวิชาชีพ แต่ละครั้ง เอื้อเป็นสายธารที่流 เย็บมีรู้เพื่อทดสอบในอันที่จะปลดปล่อย เสริมกำลังใจ ผู้วิชาชีวท้อแท้ ความสำเร็จของงานวิชาชีพนี้ เป็นของเอื้อส่วนที่นึงด้วย เช่นกัน.

กาญ แย้มศรี (บุนาภู ศรีสะเกษ)